

Bijlage Plan van aanpak uitvoering Investeringsagenda “Het goede leven”

4 december 2025

Inhoudsopgave

Aanpak uitwerking.....	3
Uit te werken bouwstenen	4
Uitvoering, planning en kosten	7
Bijlage 1: Groslijst pijplijnoverzicht.....	9

Aanpak uitwerking

In de Kadernota 2026 is een paragraaf opgenomen met een eerste uitwerking van de kaders voor de investeringsagenda. Met het Klein Slim Groepje (KSG) Wonen is afgesproken dit verder uit te werken in een compact plan van aanpak voor de verdere uitwerking van de investeringsagenda. De raad wordt daarmee in de gelegenheid gesteld om meer specifiek richting en inhoud te geven aan de verdere uitwerking.

De afgesproken uitwerking mondt uit in twee documenten. Als eerste de uitwerking van de kaders voor de investeringsagenda. Dit is opgenomen in de kaderstellende notitie Investeringsagenda. Het onderhavige document bevat het plan van aanpak hoe deze kaders uit te werken en tot uitvoering te komen van de investeringsagenda.

Het selecteren van de (fysieke) projecten op basis van vastgestelde kaders die voor bekostiging middels de investeringsagenda in aanmerking komen is geen eenmalige activiteit maar een systematische en langjarige werkwijze waarmee geïnvesteerd wordt in de groei van de gemeente (voorwaardenscheppend) en de kwaliteit van leven in de bestaande kernen. Dit vereist een heldere toedeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden. De raad is hierbij kaderstellend, het college uitwerkend en uitvoerend. In dit plan van aanpak wordt benoemd welke elementen van deze werkwijze en verdeling van rollen en taken onder verantwoordelijkheid van het college verder uitgewerkt en uitgevoerd worden.

Investeringstafel

De komende tijd wordt de inrichting van deze werkwijze binnen de organisatie verder ter hand genomen. Deze werkwijze vraagt om een 'Investeringstafel'. Aan deze periodieke tafel moeten alle relevante disciplines vertegenwoordigd zijn zoals onder andere duurzaamheid, wonen, onderwijs, sport, zorg en welzijn, werk en inkomen, gebiedsontwikkeling, mobiliteit, economie en financiën. Dit is dan de vaste plek waar de investeringsagenda gevuld en bijgewerkt wordt. Ook wordt hier de voortgang bewaakt van de realisatie van de investeringen en de uitnutting van de financiële ruimte van de investeringsagenda en gekeken naar de bijdrage aan de doelen van groei en kwaliteitsverbetering van de kernen. De doelen van deze investeringstafel zijn:

1. Investeringskoppelingen aan beleidsambities
2. Koppelkansen benutten
3. Investeringsplanning vanuit de investeringsagenda

Om een basisbeeld te creëren van alle initiatieven, plannen en lopende investeringsprojecten en tot een eerste selectie van voor de investeringsagenda relevante investeringen te komen worden 'botsproeven' uitgevoerd waarin de hele gemeente in beeld is.

Projectportfolio

Op basis van deze uitwerking komt een project-portfolio tot stand waarvan de eerste opbrengst gepresenteerd wordt bij de kadernota 2027. In dit plan van aanpak zijn de bouwstenen onderscheiden die opgepakt en uitgewerkt moeten worden om tot een investeringsportfolio te komen.

Uit te werken bouwstenen

Om de investeringsagenda als instrument werkend te krijgen, vraagt dit een aantal bouwstenen om verdere uitwerking. Deze onderdelen zijn in onderstaande tabel opgenomen en vormen daarmee een actielijst voor de komende periode richting kadernota 2027.

Nr.	Onderdeel	Wat moet het opleveren	Welke kaders of bronnen zijn hiervoor aanwezig	Wat gaan we doen
1.	Uitwerking hoofddoelen voor de twee type investeringen (voorwaardescheppend en kwaliteit verhogend)	Afbakening scope en toetsbare normen per doel	Gemeentelijke Omgevingsvisie; Woonvisie “Samen sterk, met eigenheid en diversiteit”; Mobiliteitsplan “VHL vooruit” vastgestelde woon(dorps)visies en gebiedsvisies etc. zie bijlage 1 van de kaderstellende notitie;	Uitwerking kaders naar concrete scope en normen
2.	Concretisering afwegingskaders voorwaarden scheppende en kwaliteit verhogende investeringen	Concrete toepasbaar toetsinstrument met scoremodel	Zie beleidsinventarisatie in bijlage 1 van de kaderstellende notitie	Uitwerking beleidskaders naar toetsbare normen per onderdeel
3.	Inventarisatie lopende investeringen, plannen en initiatieven	Input voor en toets op volledigheid groslijst voorwaardescheppende investeringen	Inventarisaties vanuit vakdisciplines en teams	‘Botsproeven per kern’
4.	Bepaling kwaliteit en leefbaarheid ‘het goede leven’	Vaste set indicatoren in beeld brengen, waarop we de kwaliteit van leven als toetspunt gebruiken voor kwaliteit verhogende investeringen zoals opgenomen in kaderstellende notitie.	Monitor Sociale Kracht, Waar staat je gemeente database (o.a. SES-scores), Gemeenteatlas, Beleidsmeting openbare ruimte, Klachtenregistraties	Samenvoegen en selecteren bestaande data in een integraal beeld van ‘het goede leven’
5.	Gemeentelijk streefbeeld	Inzicht in ruimte voor kwaliteitsverhoging t.o.v. de vastgestelde kwaliteit (punt 4)	Beleidskaders in bijlage 1 van de kaderstellende notitie zoals de	Uitwerking beleidskaders in toetsbare ruimte voor verbetering

Nr.	Onderdeel	Wat moet het opleveren	Welke kaders of bronnen zijn hiervoor aanwezig	Wat gaan we doen
		Toetspunten niveau van uitvoering voor voorwaarden scheppende investeringen	strategische visie “De Juiste balans” en de dorps- en gebiedsvisies	van de kwaliteit van leven
6.	Borging verdeling van rollen en taken in de organisatie	Kaderstellende notitie organisatie en werkwijze Investeringsagenda als bijgevoegd		Concretisering organisatorische afspraken in tijd, geld, kwaliteit, capaciteit en eigenaarschap van deze werkwijze
7.	Inzicht in subsidiemogelijkheden, cofinanciering	Koppelbaar overzicht t.o.v. de groslijst van de investeringsagenda	Rapport Hezelburcht m.b.t. cofinancieringskansen	Matching met groslijst maken
8.	Uitwerking wat groei naar 75.000 inwoners betekent	Input voor groslijst voorwaarden scheppende investeringen	Woningbouw prognoses per gebied tot 2040	Uitwerking prognoses in verwachte demografische effecten per kern. Toetsing capaciteit bestaande voorzieningen
9.	Concretisering financiële methodiek en kaders	Vaste financiële kaders en inzicht in de ontwikkeling van de investeringsagenda tot 2040 op basis van deze uitgangspunten	Voor wat betreft indexering de begroting 2026	In afstemming met Financiën een voorstel uitwerken
10	Projectformat met basisinformatie per project	Gelijkwaardige informatievoorziening van projecten op de groslijst		Ontwikkeling format met benodigde basisgegevens per project
11	Voorstel projecten-portfolio bij kadernota 2027	Eerste voorstel voor voorwaardenscheppende en kwaliteit verhogende investeringen op basis van bovenstaande doelen, afwegingskaders, normen en streefwaarden.	Bestaande groslijsten, uitkomsten uit botsproeven (punt 3)	Samenvoegen output uit bovenstaande en weging van deze groslijst in integrale investeringstafel

Nr.	Onderdeel	Wat moet het opleveren	Welke kaders of bronnen zijn hiervoor aanwezig	Wat gaan we doen
12	Woningbouw-programmering	Doorrekening woningbouwprogrammering in relatie tot voorwaardenscheppende investeringen	Besluitvorming woningbouw-programma	behoefte voorwaarden scheppende investeringen afstemmen op woningbouw programmering

Uitvoering, planning en kosten

Projectorganisatie en capaciteit

Het plan van aanpak wordt uitgevoerd onder aansturing van een opgavemanager Investeringsagenda. Binnen het projectteam zijn de strategisch adviseurs van het fysiek en sociaal domein betrokken. Voor de aansluiting naar de kernen worden ook omgevingsmanagers aangesloten. Aan de investeringstafel neemt een brede vertegenwoordiging van de vakdisciplines deel. Op deze wijze ontstaat een integrale werkwijze. Voor dit deel gaat het om capaciteit die in de organisatie aanwezig is waarbij we dit vraagstuk meer integraal organiseren. Ook zijn een bestuursadviseur en een financieel adviseur betrokken. Verder is aanvullende capaciteit benodigd voor projectleiding, procesbegeleiding, administratieve ondersteuning, subsidieverwerving, analyses van de verschillende gebieden en digitale ondersteuning. De projectorganisatie fungeert onder verantwoordelijkheid van de directeur Fysieke Leefomgeving.

Kosten en dekking

Een deel van de kosten voor de projectorganisatie is dus onderdeel van de bestaande formatie en begroting. De kosten van de genoemde aanvullende benodigde inzet bedraagt tot. € 600.000 per jaar tot 2029. Op dat moment wordt de inzet geëvalueerd. Verwacht wordt dat op dat moment de additionele inzet die nu nodig is in belangrijke mate kan worden afgeschaald.

De investeringsagenda is gericht op het realiseren van het woningbouwprogramma. De Realisatiestimulans is bedoeld om lokale woningbouw te versterken. Vanaf 2026 tot en met 2030 is € 7.000 per gestarte bouw van een betaalbare woning beschikbaar voor gemeenten. Gemeenten hebben de vrijheid om de middelen te besteden op de manier die het beste bij hun situatie past.

De dekking van deze kosten voor de projectorganisatie investeringsagenda bestaat uit het afkomen van de bijdrage uit de Realisatiestimulans. Per betaalbare woning in Vijfheerenlanden wordt voorgesteld € 2.700 te reserveren voor de projectorganisatie van de investeringsagenda. Op grond van de raadsmonitor voortgang woningbouw VHL 2025-1 kunnen op basis van de geprognoseerde betaalbare woningen (circa 900 tot en met 2029) de kosten van de projectorganisatie tot en met 2029 gedekt worden uit deze stimuleringsregeling. Deze prognose bestaat uit harde en zachte plannen. Door de over programmering van 130% is het een beheersbaar risico dat deze dekking niet voorhanden zou zijn. Mocht dit toch het geval zijn, dan wordt voorgesteld de tekortkomende dekking uit de reserve grondexploitatie te dekken. In totaal ontstaat op deze manier tot en met 2029 € 2,4 miljoen dekking voor de organisatie van de investeringsagenda.

In het raadsvoorstel wordt voorgesteld een reserve investeringsagenda in te stellen waarin deze dekking wordt gestort en waaraan de kosten worden onttrokken.

Planning

De investeringsagenda wordt gedurende 2026 als werkwijze operationeel gemaakt en in de kadernota 2027 zullen de eerste projecten voor de projectenportfolio worden geselecteerd en opgenomen. Alle bouwstenen worden vóór de begroting 2027 volledig uitgewerkt zodat vervolgens in de begroting 2027 een eerste complete projectenportfolio verwerkt waarover de raad een besluit kan nemen.

Bijlage 1: Groslijst pijplijnoverzicht (kadernota 2026)

Voorwaardenscheppende investeringen

Indicatieve lijst van benodigde investeringen in verband met geplande groeiambities per investeringscategorie en per kern

KERN	Wonen/werken	VOORWAARDEN-SCHEPPEND		PLANNING		
		PROJECT	INDICATIE BEDRAG	TOT 2030	TOT 2035	TOT 2040
Leerdam 1800 woningen		Onderwijs	€ 10.000.000	€ 10.000.000		
		Infra	€ 20.000.000	€ 10.000.000	€ 10.000.000	
		Sociaal - ontmoeting	€ 5.000.000	€ 5.000.000		
		Leefbaarheid - groen	€ 2.000.000	€ 2.000.000		
Toevoeging SPV			€ 13.400.000	€ 6.700.000	€ 6.700.000	
Vianen 1089 woningen + Werklandschappen		Onderwijs	€ 10.000.000		€ 10.000.000	
		Infra	€ 13.000.000	€ 7.000.000	€ 6.000.000	
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Toevoeging SPV			€ 4.500.000	€ 2.250.000	€ 2.250.000	
Meerkerk 599 woningen + Werklandschappen		Onderwijs	€ 5.000.000	€ 5.000.000		
		Infra	€ 2.500.000	€ 1.500.000	€ 1.000.000	
		Sociaal - ontmoeting	€ 4.000.000	€ 4.000.000		
		Leefbaarheid - groen				
Toevoeging SPV			€ 1.500.000	€ 750.000	€ 750.000	
Hoef en Haag 288 woningen i.c.m. Hagestein		Onderwijs	€ 10.000.000	€ 10.000.000		
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting	€ 8.000.000		€ 8.000.000	
		Leefbaarheid - groen				
Lexmond 522 woningen + Werklandschappen		Onderwijs			€ -	
		Infra	€ 30.000.000	€ 20.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 15.000.000	
Toevoeging SPV			€ 1.800.000	€ 900.000	€ 900.000	
Ameide 112 woningen		Onderwijs				
		Infra	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Toevoeging SPV			€ 250.000	€ 125.000	€ 125.000	
Schoonrewoerd 63 woningen		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting	€ 5.000.000	€ 5.000.000		
		Leefbaarheid - groen				
Toevoeging SPV			€ 125.000	€ 62.500	€ 62.500	
Leerbroek 56 woningen		Onderwijs				
		Infra	€ 2.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Hagestein 84 woningen zie ook inv. Hoef en Haag		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Everdingen 52 woningen		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Nieuwland 24 woningen		Onderwijs				
		Infra	€ 20.000.000		€ 20.000.000	
		Sociaal - ontmoeting	€ 4.000.000	€ 4.000.000		
		Leefbaarheid - groen				
Hei- en Boeicop 56 woningen		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting	€ 1.500.000	€ 1.500.000		
		Leefbaarheid - groen				
Kedichem		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Zijdeveld 64 woningen		Onderwijs	€ 500.000	€ 500.000		
		Infra	€ 1.000.000	€ 1.000.000		
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Tienhoven a/d Lek 8 woningen		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
Oosterwijk		Onderwijs				
		Infra				
		Sociaal - ontmoeting				
		Leefbaarheid - groen				
TOTALEN			€ 182.075.000	€ 102.787.500	€ 89.287.500	€ 5.000.000

Kwaliteit verhogende investeringen

Indicatieve lijst van benodigde kwaliteitsinvesteringen

KERN		KWALITEITSINVESTERINGEN		PLANNING		
		PROJECT	INDICATIE BEDRAG	TOT 2030	TOT 2035	TOT 2040
Leerdam	Centrum - buurtcentra leefbaarheid		€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	
	Nieuw Schaik	Toekomstbestendig werklandschap	€ 1.000.000	€ 1.000.000		
Vianen	Centrum - buurtcentra leefbaarheid	Aantrekkelijke verbinding Hagenweg met binnenstad	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	
	De Hagen/De Biezen	Toekomstbestendig werklandschap	€ 1.000.000	€ 1.000.000		
	Grote Geusplein	Leefbaarheid	€ 2.000.000	€ 2.000.000		
Meerkerk	Groei met 600 woningen	Dorpshart verbeteren	€ 2.500.000		€ 2.500.000	
	Meerkerk I, II, III en IV	Toekomstbestendig werklandschap	€ 1.000.000	€ 500.000	€ 500.000	
Lexmond		Dorpshart verbeteren	€ 2.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	
Overige dorpen	Leefbaarheid dorps(woon)visies		€ 15.000.000	€ 6.000.000	€ 5.000.000	€ 4.000.000
	GGM - Regiodeal - Landschap		€ 15.000.000	€ 7.500.000	€ 7.500.000	
	Gezondheid - Sport - Ontmoeting	Accommodaties, bewegen openbare ruimte (aanvullend)	€ 6.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
			€ 55.500.000	€ 26.000.000	€ 23.500.000	€ 6.000.000